

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' לחינוך קדם יסודי

מיילת היום

תצפית

"רחוב סומסום"™, הדמויות הנלוות, זכויות היוצרים, סימני המסחר וזכויות העיצוב הינם בבעלות ובהרשאת Sesame Workshop
© 2013 כל הזכויות שמורות ל-Sesame Workshop

מילת היום

תצפית

ילדים מסוגלים לעקוב אחרי שינויים בסביבה. מעקב שיטתי לאורך זמן הוא הזדמנות לשיח על רצף של תהליכים ועל השלבים הבאים בתהליך. מומלץ לשלב את הסרטון כהכנה לטיול בסביבה הקרובה או בעקבות שינויים שחלים בחצר הגן ובגינה. הסרטון מעודד מעקב והשוואה עם התצפיות שנערכו בעבר ומעודד את הילדים לנבא מה יקרה בעתיד.

מה בסרטון?

בסרטון, סיוון עורכת ניסוי. אביגיל מחליטה להצטרף ויחד הן פוגשות במילה "תצפית". סיוון עורכת תצפית על אביגיל ומגלה דברים חדשים, כמו למשל, שהיא מאוד אוהבת מרק ירקות וסלט פירות.

פירושה של מילה

הגדרה מילונית (מילון ספיר): הִתְבַּרְרֻת מִכֶּכָּה לְשֵׁם בְּדִיקָה וְקִבְּצָה מִסְקָנוֹת
הגדרת המילה בסרטון - תצפית היא שיטה לאיסוף נתונים למחקר. המדען צופה במה שהוא חוקר ורושם את מה שהוא מגלה.

בודקים את ההגדרה

- אפשר לבחור מילה שאינה מוכרת לילדים (מההגדרה) ולבדוק האם המילה מזכירה לנו מילה אחרת מוכרת יותר. לדוגמה: עמדת תצפית, צופים בהקרנת סרט, לצפות-לחכות. ניתן להסתייע במילון.
- ניתן להציע לילדים למצוא קשר בין המילים שמופיעות בהגדרה כגון: כגון תצפית, צופה.

מילים טובות

מילים שיש בהן פוטנציאל להעשרה ולהעמקת השיח בגן הילדים

- רישום
- מעקב
- איסוף נתונים
- שינוי
- תופעה
- בדיקה
- סבלנות
- הפתעה
- לחכות

קשר עם מילים נוספות מהסדרה – להתבונן, יומן רישום, השוואה.

תצפית

בואו נדבר על זה (בעקבות הצפייה בסרטון)

הצעות לעידוד השיח סביב נושאים שיש בהם פוטנציאל לעניין את הילדים ולהעשיר את השיח סביב הדמויות המעורבות ותהליכי החקר של הסביבה הקרובה

- איזה אירוע התרחש בסרטון? מה עכשיו אנחנו יודעים על אביגיל שלא ידענו קודם?
- מה עניין או משך את תשומת לבכם בסרטון? (ילדים מוזמנים לתת את התרשמויותיהם ולהשוות ביניהן).
- האם גם לפי התצפית שלכם אביגיל אוהבת את הריחות של מרק ירקות וסלט פירות?
- האם יש לכם רעיון למה סיוון רשמה את התצפית ביומן שלה? האם הייתם מציעים לה דרך אחרת לרשום את התצפית?
- כדאי לצפות בסרט פעם שנייה ולגלות דברים שלא ראינו בפעם הראשונה.
- האם הסרטון היה מצחיק? האם קרה לכם משהו דומה?

הלכה למעשה

שלל רעיונות לפעילויות וליישום חווייתי בגן הילדים

- **שיחה בשניים:** אפשר להזמין את הילדים לערוך תצפיות על העצים שבגן ולגלות דברים מעניינים: צורת העלים, מרקם הגזע. מומלץ לקחת מצלמה ולהזמין את הילדים לצלם את הדברים שמעניינים אותם. את התמונות אפשר להציג בתערוכה בספריית העיון: תצפית על... עצים, עננים, עלים, נמלים ועוד.
- **טיולים קטנים:** ניתן לערוך תצפית על חתולים שנמצאים בקרבת הגן - האם הם רק נולדו או שהם בוגרים? איך אנחנו יודעים? האם החתולים דומים זה לזה? הילדים מציעים דרכים להבדיל בין החתולים השונים.

תצפית

- יומן תצפית מופעי הירח: ניתן לעקוב אחרי מופעי הירח במהלך חודש ולרשום ביומן תצפית מופעי הירח.
- **משחק ועוד משחק:** אפשר ליצור איור מדעי סביב תופעות המעניינות את הילדים בסביבה – נזמין את הילדים להתבונן בתופעה ולאחר מכן לצייר אותה. הילדים יכולים לבחור במחשב תמונה מאותה תופעה וליצור משחק זיכרון.

סביבה והשראה

רעיונות לביטוי המילה בסביבה החינוכית

- איור מדעי בעקבות תצפיות: כרטיסיות המתארות שלבי התפתחות של תהליכים מעשה ידי הילדים ולשימושם.
- התצפית היומית: כלי חקר להגברת יכולת הראייה (משקפות, מגדלות) וכלי תיעוד (מצלמה ופנקסים ועפרונות) נגישים לילדים לעת הצורך.
- עמדת תצפית לציפורים בתוך הגן או בחצר: הילדים צופים ועוקבים אחרי הציפורים המגיעות לגן.
- ספריית העיון מכילה ספרי חידות: הילדים עורכים תצפיות ומצלמים סדרת תמונות של איורצ מסוים. הילדים מוזמנים לתאר את מה שראו בתצפית ולשוחח עם חבריהם מה היה לפני כן? מה יקרה אחר כך?

תנו לאצבעות ללכת...

מבחר סרטונים ואתרים להשראה לגננת

- [קריאה והפקה של איור מדעי בעקבות טיול בסביבת הגן](#) (סרט באתר גננט-בוסתנט) - ילדים יוצאים לטיול בסביבת הגן במטרה מוגדרת מראש: להפיק פריטים עבור מגדיר הפרחים האישי.
- [ספירלת תבלינים](#) (סרט באתר גננט-בוסתנט) - קבוצת ילדים פועלת באופן עצמאי בספירלת תבלינים שבחצר הגן, מתארגנת ליציאה, חוקרת צמחים וחרקים בספירלת התבלינים הגדולה שבחצר הגן.
- [זום על צילום](#) (סרט באתר גננט-בוסתנט) - שילוב מצלמה בסביבת הפעילות של הגן מאפשר ללכוד את הרגע לצורך תיעוד והזכרות וליצירת חומר גלם לעיבוד והעברת מסרים.
- [איך נביא את הנחליאלי אל הגן](#) (פעילות באתר גננט-בוסתנט) - סיפור מקרה מגן דקל, אשכול נאות יצחק, בעיר לוד. התעניינות בנחליאלי הובילה את הילדים לנסות למשוך נחליאלי לגן. מעקב אחר התהליך אפשר לגננת לזהות ידע מוקדם ותובנות של הילדים לגבי תהליכי חקר ופתרון בעיות.